

פרי ביכורים

חידושי הלכה והגות משולחנו של מורינו הגאון רבי יצחק מאיר הגר שליט"א

רב ומו"צ דקהילת חניכי הישיבות רמת בית שמש ב'

י"ל ע"י מכון תורה ברמה רמב"ש ב' הערות ושאלות pribicurim100@gmail.com

ל.ה.ו-פרשת נשא-תשע"ח

חובת אמונת חכמים

איתא במדרש תנחומא בפרשת נשא, ביום השמיני נשיא לבני מנשה. ילמדנו רבינו, נר חנוכה שהותיר בה שמן ביום ראשון, מהו להדליק בה בשני. כך שנו רבותינו, נר חנוכה שהותיר בה שמן ביום ראשון, מוסיף עליו כל שהוא ומדליקו ביום שני. ואם הותיר ביום שני, מוסיף עליו ביום השלישי ומדליקו. וכן בשאר הימים. אבל הותיר ביום שמיני, עושה לו מדורה בפני עצמו. למה. כיון שהוקצה למצוה, אסור להשתמש ממנו. לא יאמר אדם, איני מקיים מצות זקנים הואיל ואינן מן התורה. אמר להם הקדוש ברוך הוא, בני, אין אתם רשאים לומר כך. אלא כל מה שגוזרים עליכם, תהיו מקיימין, שנאמר, ועשית על פי התורה אשר יורוך למה שאף על דבריהם אני מסכים, שנאמר, ותגזר אומר ויקם לך, תדע לך, שהרי יעקב בשעה שברך מנשה ואפרים, מה כתיב שם, וישם את אפרים לפני מנשה עשה הקטן קודם לגדול. וקיים הקדוש ברוך הוא גזרתו. אימתי. בקרבנות הנשיאים שהקריב שבט אפרים תחלה, שנאמר, ביום השביעי נשיא לבני אפרים, ואחר כך מנשה. מנין. ממה שקראו בענין ביום השמיני נשיא לבני מנשה. עכ"ל.

ובס' ייטב לב על פר' מקץ כ' דהיוצא ממדרש זה שהגורם לקבל מצות חנוכה על אף שהיא מדברי סופרים זה שהקדים את אפרים למנשה הרי שהיום השמיני וקרבתו גורמים לשמירת חג החנוכה, וזהו שנקרא יום זה זאת חנוכה כי בגללו קיבלנו את החנוכה. עכ"ל.

ולכאורה נראה להוסיף על דבריו, דדבר זה מרומז בשם מנשה, שזה אותיות משנה, תורה שבעל פה שמכאן למדנו שעלינו לקבל את התורה שבעל פה, כמו כן מנשה אותיות נשמה, שזאת חנוכה היא כנגד יום הכיפורים כפי שביארנו לעיל או' ו' בדברי הגר"א, ויום הכיפורים הוא יום הנשמה מעל הגוף, ומנשה גם אותיות

השמן, שזהו כנגד נס פך השמן, ויתכן דמרומוז נס חנוכה במילת מנשה הנקרא על שם כי נשני א', נשני הוא מל' שכחה והם רצו להשכיחם תורתך. מה גם ששם נשיא מנשה מרמז על כללות הנסים, גמליאל גמל לי א-ל בן פדהצור פדה צור. והבן.

ויעויי' עוד במה שכ' בזה בסה"ק בני יששכר על ענין מנש"ה אותיות נשמה ונשני א' באופן מעט שונה, בענין זאת חנוכה. וכעין דברינו מובא בס' דברי יואל על פר' מקץ.

והנה התחדש לי בדברי המדרש הנ"ל ביתר הרחבה וביאור, דהנה ביעקב אבינו כתיב, שיכל את ידיו כי מנשה הבכור. והרי הידים מרמזים על כלי העשיה, כדכתיב, הידים ידי עשיו המחובר לעולם העשיה ומנותק כלל מהבורא שעשה ויעשה כל המעשים, ואילו משה במלחמת עמלק הרים ידיו וכדאי' במס' ר"ה דוכי ידיו של משה עושות מלחמה אלא בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה וגבר ישראל והיינו ביטול עשייתנו ותלות מוחלטת בבורא עולם, ואף ההשתדלות בגדר דרכו של עולם אך תולין עינים לשמים, והרי השביעי הוא בטבע והשמיני למעלה מן הטבע, וזהו איתא במדרש שאפרים הקריב בשביעי ומנשה הקריב בשמיני כי יעקב שיכל את ידיו, שזהו ביטול דרך הטבע והגדול הוא מצד הטבע אך יעקב ביטל ממנשה את הגדולה והעמידו בשמיני שגדולתו אינה מצד עצמו אלא מצד מעל הטבע, וזהו המציאות של חנוכה היות הטבע מספיק לפי הכלים אך מהות ימי חנוכה הם שהנהגה היא למעלה מן הטבע, וזאת חנוכה.

ויתכן להוסיף עוד בזה, דהא למדנו במס' שבת כא: דיש לשמוע בקול דברי חכמים מהא דכתיב לא תסור מכל אשר ירוך ימין ושמאל, ודרשו בזה חז"ל, אפילו הוא אומר לך על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל, והיינו שיכל את ידיו, שהחליף בין ימין לשמאל שמכאן למדנו לשמוע בדברי חכמים, כי עיני העדה רואים דברים שאנו לא רואים, ובעינינו הדבר נראה ימין אך הם בראייתם הזכה והרחוקה מבינים שהדבר הוא היפך האמת ועלינו לבטל דעתינו לדעתם, ולא בכדי דבר זה נרמז בפרשת הנשיאים כי הם היו ראשי העדה וראשי ונשיאי השבטים ועליהם נאמר דבר זה, לכן מהם למדנו חובה זו של לשמוע בקול דבריהם.

ושמעתי שהאדמו"ר הלב שמחה מגור זצ"ל נהיה אדמו"ר לאחר פטירת אחיו ה"בית ישראל" מגור, אמר באחד השיחים, שהוא היה סבור שאדמו"ר ומנהיג יש לו חשיבה שונה יותר ורחבה יותר, אך נוכח לדעת כי לא מחשבותיו מחשבות בני אדם וכי דעתו רחוקה מאד מהבנת בני אדם.

מפניני הפרשה

כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג לא יאכלו

הכתוב אומר בספר שופטים פרק יד וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה ויבואו עד תמנתה והנה כפיר אריות שואג לקראתו ותצלח עליו רוח ה' וישסעהו כשסע הגדי ומאומה אין בידו ולא הגיד לאביו ולאמו את אשר עשה. הנה המפרשים דחקו את עצמם להבין את העניין הלא שמשון הלך ביחד עם אביו ואמו ולמה לא נאמר והנה כפיר אריות שואג לקראתם אלא אמר לקראתו. אלא נראה לבאר על פי מה שאומרת הגמרא בכמה וכמה מקומות, לך לך אמרי לנזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב, ושמשון הלא היה נזיר והנה הכתוב אומר ויבואו עד כרמי תמנתה לכן לא הלך שמשון עימם רק עיקם את הדרך והלך למקום אחר ולכן לא ראו ולא ידעו אביו ואמו מה שאירע עמו בדרך כיוון שהיה לבדו ובמקום זה היה כפיר האריות ששאג לקראתו (פנינים משלחן הגר"א)

זאת תורת הנזיר וכו' כה תברכו את בני ישראל.

וכבר עמדו מפרשי התורה על סמיכות ברכת כהנים לפרשת נזיר. ואפשר לומר עוד כי הנה המדרגה החשובה אליה יש לשאוף להגיע היא שיקדש אדם את עצמו במותר לו דהיינו אף שיש לו לאדם מכל הטוב שבעולם לא חסר לו מאומה בכל זאת יסתפק במועט וכל זאת כדי שלא יבוא חלילה לידי וישמן ויבעט, ולפי זה ניתן לבאר את פשר הסמיכות אחר שנתבאר ענין הנזיר שאחז במידה זו להזיר את עצמו מן היין אף שיש לו אותו בביתו וכל זאת כדי שלא יבוא לידי חטא כה תברכו את בני ישראל תברכו אותם שאף שיהיה להם שפע וכל טוב יזירו את עצמם מן המותרות ויקדשו את עצמם במותר להם שהיא מידת הצדיקים. (כתב סופר)

לעילוי נשמת

א"ז הרה"צ רבי יהודה זונדל בן הרה"צ רבי יצחק מאיר זצ"ל

נלב"ע בט"ז סיון תשנ"ג

ת.נ.צ.ב.ה.